

Wstęp	13
1. Określenie cudu	25
1.1. Cud jako zdarzenie niezwykle	30
1.2. Cud jako zdarzenie spowodowane przez Boga	41
2. Ponadnaturalny charakter zdarzenia cudownego	57
2.1. Przebieg zdarzeń	61
2.1.1. Naturalny przebieg zdarzeń	62
2.1.1.1. Zagadnienie jednostajności przyrody i pojęcie prawa przyrody	62
2.1.1.2. Zgodność przebiegu zdarzeń z samorzutnym działaniem przyrody	71
2.1.1.3. Zgodność przebiegu zdarzeń z nadanym prawem przyrody	72
2.1.1.4. Zgodność przebiegu zdarzeń z metafizyczną strukturą bytów materialnych	74
2.1.2. Ponadnaturalny przebieg zdarzeń	76
2.1.2.1. Pogwałcenie prawa przyrody	79
2.1.2.2. Zawieszenie prawa przyrody	81
2.1.2.3. Przekroczenie prawa przyrody	82
2.2. Zagadnienie przyczyny zdarzeń	84
2.2.1. Naturalna przyczyna zdarzeń	86
2.2.1.1. Aspekt nie-osobowy	87
2.2.1.2. Aspekt osobowy	90
2.2.2. Ponadnaturalna przyczyna zdarzeń	92
2.2.2.1. Aspekt nie-osobowy	93
2.2.2.2. Aspekt osobowy	96
2.3. Krytyka koncepcji cudu jako zdarzenia ponadnaturalnego	100
2.3.1. Krytyka koncepcji cudu jako zdarzenia o ponadnaturalnym przebiegu	101
2.3.2. Krytyka koncepcji cudu jako zdarzenia posiadającego ponadnaturalną przyczynę	107

3. Zagadnienie naukowej niewyjaśnialności zdarzenia cudownego	113
3.1. Wyjaśnianie w naukach przyrodniczych i prawa przyrodnicze	115
3.1.1. Wyjaśnianie zdarzeń przez odwołanie się do praw przyrodniczych	117
3.1.2. Określenie i rodzaje praw przyrodniczych	125
3.1.3. Uproszczony i przybliżony charakter praw przyrodniczych ...	131
3.2. Naukowa niewyjaśnialność zdarzenia	136
3.2.1. Naukowa niewyjaśnialność jako konsekwencja ponadnaturalnego charakteru zdarzenia	137
3.2.2. Epistemologiczne i metodologiczne uwarunkowania naukowej niewyjaśnialności zdarzenia	141
3.3. Twierdzenie o naukowej niewyjaśnialności zdarzenia cudownego ...	144
3.3.1. Przyjęcie działania Boga jako źródło twierdzenia o naukowej niewyjaśnialności zdarzenia cudownego	145
3.3.2. Propozycja modyfikacji twierdzenia o naukowej niewyjaśnialności zdarzenia cudownego	154
4. Działanie Boga w zdarzeniu cudownym	165
4.1. Działanie Boga jako przyczyna zdarzenia cudownego	166
4.1.1. Typologia działań Boga w przyrodzie	167
4.1.1.1. Działanie powszechne i działanie szczególne	169
4.1.1.2. Działanie pośrednie i działanie bezpośrednie	174
4.1.2. Charakter działania Boga w przypadku zdarzenia cudownego	179
4.1.3. Propozycje modeli przyczynowego połączenia działania Boga i przyrody w zdarzeniu cudownym	185
4.1.3.1. Model przyczynowości „odgórnej”	185
4.1.3.2. Model przyczynowości „oddolnej”	188
4.1.3.3. Model przyczynowości „pobocznej”	193
4.2. Osobowy aspekt działania Boga w zdarzeniu cudownym	196
4.2.1. Koncepcja działań prostych i prostego działania ze strony Boga	197
4.2.2. Proste i złożone działanie Boga w zdarzeniu cudownym	207
4.2.3. Model stwórczego działania Boga w zdarzeniu cudownym ...	211
5. Znaczenie zdarzenia cudownego	225
5.1. Uściślenie terminu „znaczenie”	226
5.2. A-religijne znaczenie zdarzenia cudownego	231
5.2.1. A-religijny kontekst zdarzenia cudownego	231
5.2.2. A-religijna wartość zdarzenia cudownego	234

5.3. Religijne znaczenie zdarzenia cudownego	236
5.3.1. Różne rozumienia religijnego znaczenia cudu	237
5.3.2. Religijny kontekst zdarzenia cudownego	240
5.3.3. Religijna wartość zdarzenia cudownego	243
5.4. Proces ustalania religijnego znaczenia zdarzenia cudownego	246
5.4.1. Perspektywy religijnego rozpoznawania cudu	248
5.4.1.1. Perspektywa statyczno-doktrynalna	248
5.4.1.2. Perspektywa dynamiczno-aksjologiczna	253
5.4.2. Sposób ustalania religijnego znaczenia zdarzenia cudownego	261
5.4.2.1. Zagadnienie interpretacji	261
5.4.2.2. Interpretacja subiektywizująca	265
5.4.2.3. Interpretacja obiektywizująca	268
6. Propozycja systemowego ujęcia cudu	275
6.1. Systemowe ujęcie ontologii cudu	276
6.1.1. Założenia systemowej ontologii cudu	277
6.1.1.1. Personalistyczny charakter zdarzenia cudownego	278
6.1.1.2. Egzystencjalny charakter zdarzenia cudownego	282
6.1.2. Charakterystyka systemowej ontologii cudu	284
6.1.2.1. Przyroda jako system	284
6.1.2.2. Elementy brzegowe systemu przyrody	288
6.1.2.3. Powiązania między elementami systemowej ontologii cudu	290
6.1.3. Relacyjno-komunikacyjna koncepcja cudu	295
6.1.3.1. Relacyjny aspekt ontologii zdarzenia cudownego	296
6.1.3.2. Komunikacyjny aspekt ontologii zdarzenia cudownego	300
6.2. Systemowe ujęcie epistemologii cudu	304
6.2.1. Założenia systemowej epistemologii cudu	305
6.2.1.1. Pojęcie inkulturacji zdarzenia cudownego	305
6.2.1.2. A-inkulturacja przyrodoznawcza	309
6.2.1.3. Inkulturacja teologiczna	311
6.2.2. Charakterystyka systemowej epistemologii cudu	313
6.2.2.1. Poznanie przyrodnicze i interpretacja teologiczna jako systemy uzyskiwania wiedzy o zdarzeniu cudownym	314
6.2.2.2. Racjonalność jako wspólne otoczenie systemu poznania przyrodniczego i systemu interpretacji teologicznej	317

6.2.3. Konsekwencje systemowego ujęcia epistemologii cudu	325
6.2.3.1. Sprzężenia szeregowe i sprzężenia równoległe w systemowej epistemologii cudu	325
6.2.3.2. Sprzężenia zwrotne i samosprzężenia w systemowej epistemologii cudu	329
Zakończenie	335
Bibliografia	341
Summary	375
Contents	385
Podziękowania	389